

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-н Паулина Стефанова Стефанова,

за дисертационен труд на тема:

**„ТЕОРЕТИКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН МОДЕЛ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ
НА КОМПЕТЕНЦИИ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖД ЕЗИК
В ИГРОВО-ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА ”**

**за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област на
висше образование 1. Педагогически науки; Професионално
направление 1. 2. Педагогика (Предучилищна педагогика)**

**Докторант: Десислава Любомирова Стоимчева – Коларска
(редовна форма на обучение)**

Научен ръководител: проф. д-р Весела Гюрова

Темата на дисертационното изследване „ТЕОРЕТИКО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН МОДЕЛ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИИ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖД ЕЗИК В ИГРОВО-ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА” отговаря на актуална необходимост на обучението по чужди езици в професионално направление Предучилищна педагогика. Докторантката Десислава Стоимчева е изминала дълъг път от 2000 г. като бакалавър по аграрна икономика до започването на редовна докторантура по педагогика през 2012 г. През 2004 г. тя става магистър по английска филология, а през 2012 г. завършва МП «Ранно чуждоезиково обучение в предучилищни заведения». През периода на докторантурата тя води часове по ПТИВ на студенти от 3. курс и текуща практика и хоспитиране на студенти от 2. и 4. курс ПУПЧЕ. От 2005 г. до момента е учител-методик в образователен център «Дева Коларски» ООД.

Дисертационният труд „Теоретико-експериментален модел за овладяване на компетенции за общуване на чужд език в игрово-образователна среда“ е в обем от 279 страници основен текст и приложение за диагностичните процедури, включени за изследване във формиращата система. Основният текст е онагледен с 3 схеми, 26 таблици, 53 диаграми. Трудът има 12 приложения в 17 страници с илюстрации от инструментариума и процедурите. Използваните литературни източници са 182 , от които 114 на кирилица, 40 на латиница и 28 интернет-ресурси.

Трудът е структуриран в увод, изложение в три глави, заключение, изводи, библиография, посочените по-горе приложения.

Приносите, определящи научната, приложно-експерименталната и практическата значимост на труда са дадени в автореферата. Докторантката има повече от необходимия брой публикации по темата на дисертационния труд.

На основата на концепцията за „усвояване“ на език докторантката проучва значението на система от игрово-образователни ситуации и проверява влиянието на мотивацията, тревожността и самоувереността като параметри на *афективния филтър* в тях върху степента на езикоусвояване. В увода на *дисертационния труд* са формулирани целта, хипотезата и задачите на дисертацията, а във втора глава са определени предметът и обектът на изследване, представени са използваните методи на изследване и организация на изследването. Във връзка с втората задача искам да задам следния въпрос на докторантката: Каква е задачата – „да се използват диагностични процедури, интегрирани към образователни програми, за оценяване на ранната чуждоезиковата компетентност” или **да се оцени** ранната чуждоезикова компетентност в задължителното предучилищно образование **чрез** използване на диагностични процедури интегрирани в образователни програми. Задача 3 повтаря формулировката на целта на изследването. При формулировката на 4. задача препоръчвам да се избегне глаголят „доказвам” като се замени с „проверявам” или „потвърждавам”.

Докторантката показва много добро познаване на състоянието на изследователския проблем (**първа глава**) и това се потвърждава от използваната литература. Цитирането на авторите е коректно и представително. Уточнени са основните теоретични постановки и понятията, които са в основа на авторския експериментален интерактивен модел като игра, роля, игрово действие, игрова ситуация. На лице е собствен принос на докторантката при събирането и анализирането на емпиричните данни.

Теоретика-експерименталните и организационни параметри на изследването са представени във **втора глава**. Тук отново се повтарят целта, хипотезата и задачите на изследването, които вече са представени в увода на дисертационния труд (сравни с. 5, 6 и с.94, 95). Много подробно и коректно са описани етапите, показателите и критериите на изследването както и организационните параметри. В изследването са обхванати деца от 19 детски заведения от град София, малък град и село, общо *465 деца на възраст 5-7 години* с нормално за възрастта им психическо и физическо развитие, като 310 от тях – в експериментална група и 155 – в контролна. Децата от експерименталната група са разделени на две подгрупи с по 155 деца – учили и

неучили английски език. Годишният хорариум от чуждоезикови ситуации е 64, с продължителност 30 минути. Представените са констатиращия и формирация експеримент както и контролния етап на констатиращия експеримент.

В трета глава се прави сравнителен анализ на резултатите на контролната и експерименталните групи на нива вход и изход по предварително описаните във втора глава критерии. Резултатите са представени вербално, таблично и графично.

Изведените от авторката изводи потвърждават предположението, че лингвистичната ранночуждоезикова компетентност включва в игровото взаимодействие формирането и развитието на езикови знания (фонетични, граматични, лексикални) и изграждането на умения и навици да се оперира с тях.

В заключение може да се обобщи, че изследването е проведено прецизно, получените данни са обработени статистически, анализът е коректен. Заключение на автора за постигане на целите на изследването се потвърждава, задачите са изпълнени, получените резултатите са валидни за проведеното изследване. Приносите на изследването имат научна, приложно-експериментална и практическа значимост.

Представеният дисертационен труд е доказателство за способността докторантката да работи и мисли самостоятелно и да провежда експериментални научни изследвания. Проведеното изследване отговаря на изискванията за разработване на дисертационен труд.

Заключение:

Имайки предвид гореизложеното, предлагам на Десислава Любомирова Стоимчева – Коларска докторант на СУ, ФНПП, катедра „Предучилищна и медийна педагогика” с научен ръководител проф. д-р Весела Гюрова, да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика).

София, 23.12.2016 г.

проф. Павлина Стефанова Стефанова